

Eräs evakkoonlähtö Metsäpirtin Kirvesmäestä 30.11.1939

Aila Muller

Isäni nuorin veli Soini Kiuru, joka oli evakkomatkalle lähtiessään 10-vuotias, on kertonut pari viikkoa sitten minulle ja Airi-sisarelleni evakkomatkan alusta seuraavaa:

”Hevosien vetämällä reellä lähdettiin, isä ja äiti, minä ja mummo, aitan edestä iltapäivällä samana päivänä, kun sota alkoi. Sodan alkamisen oli aavistanut koko ajan kuuluvasta tykkien jyminästä; kukaan ei tullut kertomaan sodan alkamisesta, omia teitä kuljettiin. Isä oli vielä ollut koko yön vehnämyllyssä jauhattamassa viljaa ja pääsi vasta puolilta päivin kotiin myllystä tien ja lossien ruuhkauduttua evakkoonlähtiöistä. Heti myllystä palattuaan isä ei lähtenyt matkaan, vaan sanoi, ettei syömättä lähde mihinkään, ja rupesi syömään.

Mukaan evakkomatkalle otettiin eväät sekä säkki ruis- ja vehnäjauhoja, vaatteet pakattiin oljista tyhjennettyihin patjapusseihin. Navettaan jätettiin kaikki lehmät ja lehmiä hoitamaan jäi täti Maria, joka oli isoisä-Samulin naimaton sisar. Hän lähtisi talosta Heik-sedän ja Anna-Marin kanssa myöhemmin.

Ensimmäinen yöpymispaikka oli Pyhäjärvellä sijaitseva iso talo, johon oli kerääntynyt muitakin evakkoonlähtiöitä. Kun tultiin Pyhäjärvelle, tavattiin matkalla Käkösen Matti, joka oli käynyt kotona teurastamassa sian. Muistaakseni Matilta isä osti sianpuolikkaan. Pyhäjärven talossa olimme yhden yön ja lähdimme jatkamaan matkaa viimeisinä, talon oma väkikin oli jo lähtenyt ennen meitä.”

Edellä olevassa jutussa: isä = Matti Samulinpoika Kiuru; äiti = Helena Kiuru o.s. Ukkonen; mummo = Maria Kiuru o.s. Urpanen, Matti Sp Kiurun äiti; Heik-setä = Samuli Kiurun veli; Anna-Mari = Heik-sedän vaimo o.s. Nuora.